

EL LLIBRE DE LA SETMANA

Stephen King i la carretera de les 99 tombes

DAVID VIDAL
CASTELL

bem els motius, només que els xicots ho fan lliurement, que és un esdeveniment anual retransmès per les televisions, que els espectadors els animen embogits i que als més lents els desapareixen escamots de soldats des d'aparatosos tancs. Només en quedarà un, noranta-nou moriran les properes hores. Peus ensangonats, conxorxes adolescents, dubtes existencials i molta acció des de la primera línia: escriu Stephen King.

La gran caminada (Males Herbes) té molts dels elements canònics de trama i tema de l'Univers King: la pèrdua de la família, el grup d'adolescents que s'enfronta a un mal molt superior i la fugida cap endavant del protagonista, especialment. Matthieu Rostac i François Cau en descriuen fins a 32, d'aquests motius característics, a *Stephen King. Guia il·lustrada*, que acaba de publicar Lunwerg, i que confirma la conversió de King en un emblema, no només literari, de la cultura pop. *La gran caminada* la va publicar el 1979, quan ja era un autor popular gràcies a *Carrie* i *La resplendor*.

L'autor situa aquesta Gran Caminada en uns EUA subtilment distòpics, dels quals sabem ben poc: el pare del protagonista, Ray Garraty, va ser segrestat per parlar del govern, però el context cultural i social –el beisbol, els balls d'institut, els cotxes– són els propis de la Nord-amèrica dels setanta, quan va ser escrita aquesta obra, inicialment firmada amb el pseudònim de Richard Bachman, que King va fer servir en sis llibres entre el 1977 i el 1986.

El joc i la dissidència

El relat funciona com una al·legoria dels secrets engranatges que aixafen els individus. Així, a cada capítol, encetats sempre amb cites de concursos televisius reals, treuen el cap la qüestió del sentit i, entre cadàvers i *flash-backs*, la del joc i la dissidència com a formes de subsistir. “No crec que hi hagi cap bona explicació de per què fem això”, diu un dels nois, que s'adona que protagonitzen un espectacle de la mort per a la pura diversió del públic. Sis anys

abans del *Divertim-nos fins a morir* de Neil Postman (1985) i poc després de *La societat de l'espectacle* de Guy Debord (1973), King entén molt bé la dimensió totalitària que ha assolit l'*homo ludens* de Huizinga, i l'encarna en una caminada, un gest subversiu i dissident des de Thoreau que encara ho és més, com explica Frederic Gros, en l'era de l'automòbil i la velocitat.

Tot en King és al servei del relat. La veu narradora és un omniscient neutral que dona continuïtat entre escenes rampelludes, elèctriques. El diàleg és col·loquial, amb bona oïda pels idiolectes, cosa que emfasitza la traducció de Martí Sales, que fa parlar valencià a un noi d'un estat del sud i que opta sovint per barbarismes –*tio, bueno, lo nostre, deixaré el curro*– que no dubto que algú discutirà. El narrador, ocasionalment, ens regala lirismes funcionals com “l'aigua s'arriba sota el pont com seda negra”. Sorpren que la traducció opti, per a aquest omniscient neutral, per la variant col·loquial, en algunes parles dialectals, *set* (ha set), en lloc del també col·loquial *sigut*.

Constatem que King, més enllà de la cultura pop, comença a moure's cap a posicions centrals del cànon. A *Escriure* (L'Altra Editorial, 2018) va assumir amb esportivitat –i ironia– aquesta condició d'escriptor menor, el que canonistes com Harold Bloom o Samuel Johnson en dirien literatura *low brow*, atribuïda a Ken Follert, Larry Collins o a l'heroic pioner de la *trivialliteratur*, Harold Robbins. A la novel·la King ens fa l'ullet: el protagonista es pregunta quin títol tindria la història si l'escrivís l'Edgar A. Poe més *pulp*. “La carretera de les 99 tombes”, es respon. Compte, doncs, perquè també van ser emblemes de les seves cultures populars Balzac, Dickens, Flaubert o Poe. Cal reivindicar King, més enllà de la prolífica contribució als imaginaris col·lectius, com a just reconeixement del seu pur talent narratiu. ♦♦

EFE

LA GRAN
CAMINADA
STEPHEN KING
MALES HERBES
TRADUCCIÓ
DE MARTÍ SALES
384 PÀG. / 19,90 €